

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ระหว่าง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) กับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เรื่อง การให้ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ทำที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพของผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยใช้หนังสือแสดงสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นประกันหนี้ สามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ในการขอรับสินเชื่อให้เข้าถึงแหล่งทุนได้ นำมาพัฒนาที่ดิน พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต นำมาปลูกไม้มีค่า รวมถึงจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตร เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระยะยาว และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เพื่อสร้างโอกาสในการมีอาชีพ รายได้และความมั่นคงในชีวิต จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ขึ้นระหว่าง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข ตำแหน่ง เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ เรียกว่า “ส.ป.ก.” ฝ่ายหนึ่งกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดย นายฉัตรชัย ศิริไล ตำแหน่ง ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ เรียกว่า “ธ.ก.ส.” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ขึ้นเพื่อให้ความร่วมมือกันเกี่ยวกับการให้ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ซึ่งต่อไปในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้เรียกว่า “ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” โดยมีสาระสำคัญของความร่วมมือ ดังต่อไปนี้

ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าซื้อ สิทธิตามโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์จากการปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

วิ.กิตติวงศ์

วิ.กิตติวงศ์

วิ.กิตติวงศ์

๑. ให้ยกเลิกบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ฉบับลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และให้ใช้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับนี้แทนตั้งแต่วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ให้ใช้กับผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ได้รับหนังสือแสดงสิทธิ ดังนี้ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สัญญาเช่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สัญญาเช่าทำประโยชน์ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อประกอบกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โฉนดเพื่อการเกษตร สัญญาเช่าที่ดินสำหรับสถาบันเกษตรกร และได้นำสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น เป็นประกันหนี้ที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. รวมทั้งการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

๓. ส.ป.ก. ยินยอมให้ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นำหนังสือแสดงสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นประกันหนี้ของตนเองหรือคู่สมรสที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส.

๔. ส.ป.ก. อนุญาตให้ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นำไม้ยืนต้นที่ปลูกในที่ดิน ส.ป.ก. มาเป็นหลักประกันเงินกู้กับ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติที่ตกลงร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส.

๕. ในการประเมินมูลค่าที่ดินของผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งสองฝ่ายตกลงใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์เป็นฐานในการประเมินมูลค่าที่ดิน ในการกำหนดมูลค่าของหลักประกัน ทั้งนี้ วงเงินมูลค่าหลักประกันของสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามอัตราที่ ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. กำหนดร่วมกัน

กรณีเกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร อาจได้รับพิจารณาการใช้วงเงินมูลค่าหลักประกันเพิ่มขึ้นในการขอสินเชื่อ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ธ.ก.ส. กำหนด

๖. กรณีผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนำหนังสือแสดงสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาใช้เป็นหลักประกันหนี้ให้ ส.ป.ก. และ ธ.ก.ส. ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ธ.ก.ส. จะทำหน้าที่ให้บริการสินเชื่อแก่ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. หรือตามโครงการที่ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งนี้ ส.ป.ก. ต้องจัดให้ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นำหนังสือแสดงสิทธิที่ได้รับโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบให้ ธ.ก.ส. เพื่อเป็นหลักประกันในการขอรับสินเชื่อ

๖.๒ ธ.ก.ส. จะต้องส่งหนังสือแสดงสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ยังไม่เคยผ่านการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องให้ ส.ป.ก. เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของเอกสารที่นำมาเป็นประกันหนี้กับ ธ.ก.ส. ก่อนการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ เว้นแต่ที่มีการเปลี่ยนแปลงวงเงินกู้หรือราคาประเมินที่เพิ่มขึ้น หรือ ธ.ก.ส. เห็นสมควรเป็นประการอื่น ธ.ก.ส. จะส่งหนังสือแสดงสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. เพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของเอกสาร หากผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดิน

2. ท. ท. ท. ท.

W

W

เพื่อเกษตรกรได้รับอนุมัติสินเชื่อ ให้ ธ.ก.ส. แจก ส.ป.ก. เพื่อจัดทำบันทึกข้อมูลในแฟ้มสารบบที่ดินไว้เป็นหลักฐานว่าได้ใช้สิทธิกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส.

๖.๓ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการจัดทำทะเบียนควบคุมแปลงที่ดินที่มีการนำสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรไปเป็นหลักประกันในการขอรับสินเชื่อจาก ธ.ก.ส.

๖.๔ ธ.ก.ส. ต้องแจ้งปัญหาอุปสรรคของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญาแก่ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ของผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการให้เกษตรกรชำระหนี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วันนับถัดจากวันที่ได้รับหนังสือจาก ธ.ก.ส.

๖.๕ กรณีที่ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร มีหนี้สินเนื่องจากนำหนังสือแสดงสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร มอบให้ ธ.ก.ส. เพื่อเป็นหลักประกันในการขอรับสินเชื่อ และมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

(๑) ไม่ได้เข้าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ในที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือละทิ้งที่ดินที่ได้รับโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

(๒) กรณีผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรเป็นบุคคลธรรมดาเสียชีวิตและไม่มีทายาทโดยธรรม หรือทายาทโดยธรรมไม่ประสงค์จะรับมรดกสิทธิ หรือไม่ประสงค์จะรับภาระหนี้สินของผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรายเดิมที่มีอยู่ต่อ ธ.ก.ส. หรือ กรณีเป็นสถาบันเกษตรกรไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้

(๓) ไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหรือไม่ดำเนินการตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

(๔) ไม่ชำระเงินกู้แก่ ธ.ก.ส. ตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส. โดยไม่มีเหตุผลสมควร หรือมีเหตุทำให้ ธ.ก.ส. ต้องเรียกคืนเงินกู้ และผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรไม่ชำระหนี้ที่เรียกคืนนั้นภายในระยะเวลาที่ ธ.ก.ส. กำหนด

ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ถ้าผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ยกเว้น ผู้ได้รับสิทธิตามโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินการให้ผู้ได้รับสิทธินั้นคืนสิทธิที่ได้รับโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติ โดยให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น และให้ ส.ป.ก. พิจารณาดำเนินคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร หรือกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข โดยให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หากผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรายใหม่ไม่มีคุณสมบัติในการรับสินเชื่อของ ธ.ก.ส. และ ส.ป.ก. ไม่สามารถหาผู้ที่มารับที่ดินและหนี้สินที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. ได้ ให้ ส.ป.ก. ดำเนินการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรชำระหนี้ให้ ธ.ก.ส. ในจำนวนภาระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยตามสัดส่วนที่ใช้หนังสือแสดงสิทธิของ ส.ป.ก. ค้ำประกัน ธ.ก.ส. ภายใน ๑ ปี นับจากวันที่ ธ.ก.ส. มีหนังสือแจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ

2. ท.ท.อ.อ.อ.

2. ท.ท.อ.อ.อ.

๗. ในกรณีผู้ได้รับโอนสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจาก ส.ป.ก. แล้ว ได้นำที่ดินนั้นเป็นประกันหนี้ ที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. และไม่สามารถชำระหนี้ได้ ให้ผู้ได้รับโอนสิทธิดังกล่าวตกลงกับ ส.ป.ก. เพื่อโอนสิทธิในที่ดินไปยัง ส.ป.ก. และ ส.ป.ก. จะชำระหนี้ให้กับ ธ.ก.ส. ในจำนวนภาระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยตามสัดส่วนที่ใช้หนังสือ แสดงสิทธิของ ส.ป.ก. ค้ำประกัน ธ.ก.ส. ภายใน ๑ ปี นับจากวันที่รับโอนสิทธิในที่ดินมายัง ส.ป.ก.

๘. หากผู้เช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วน ส.ป.ก. ต้องแจ้งให้ ธ.ก.ส. พิจารณาล่วงหน้า ก่อนที่ ส.ป.ก. จะจดทะเบียนนิติกรรมตามสัญญาในที่ดินนั้น ในกรณีที่ ธ.ก.ส. พิจารณาเห็นว่าผู้ได้รับสิทธิ โดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมควรประกันหนี้หรือจำนองที่ดินนั้นต่อ ธ.ก.ส. ส.ป.ก. ต้องประสานงานให้ ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมดังกล่าวประกันหนี้หรือจำนองที่ดินเป็นประกันการชำระหนี้ ที่อยู่กับ ธ.ก.ส. ในวันเดียวกันกับวันที่ ส.ป.ก. จดทะเบียนนิติกรรมตามสัญญาในที่ดินนั้นให้แก่ผู้ได้รับสิทธิ โดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรณีเกษตรกรต้องการเปลี่ยนสัญญาเช่าซื้อเป็นสัญญาเช่า หากสัญญาเช่าซื้อยังคงติดภาระ ค่าประกันหนี้ ธ.ก.ส. อยู่ ส.ป.ก. จะเปลี่ยนแปลงสิทธิดังกล่าวมิได้ จนกว่าจะมีการชำระหนี้เดิมต่อ ธ.ก.ส. เสร็จสิ้น

๙. กรณี ธ.ก.ส. ได้ให้เงินกู้แก่ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปแล้ว ตามบันทึก ข้อตกลงฉบับลงวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ฉบับลงวันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงฉบับนั้น ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือฉบับนี้

๑๐. ให้ ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนารายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่ ผู้ได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑๑. ธ.ก.ส. จะแจ้งผลการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ให้ ส.ป.ก. เป็นรายไตรมาส

๑๒. กรณี ธ.ก.ส. หรือ ส.ป.ก. ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อหนึ่งข้อใดของบันทึกข้อตกลงได้ อันเนื่องจาก กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติ หรือกฎอื่นใด ให้ทั้งสองฝ่ายกำหนดแนวทางและการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานร่วมกัน

๑๓. หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะแก้ไขหรือเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ให้แจ้งเป็นหนังสือ ให้อีกฝ่ายทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน และเมื่ออีกฝ่ายได้พิจารณาให้ความยินยอมในการแก้ไข หรือเพิ่มเติมบันทึกข้อตกลงความร่วมมือแล้ว ให้จัดทำบันทึกแก้ไขหรือเพิ่มเติมเป็นหนังสือแนบท้ายบันทึก ข้อตกลงความร่วมมือนี้ และให้ถือว่าการแก้ไขหรือเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือนี้

๑๔. หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดประสงค์จะยกเลิกบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้อีกฝ่าย ทราบล่วงหน้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน เพื่อให้อีกฝ่ายพิจารณา โดยให้มีผลเมื่อทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกัน

๒. ท.ท. ๒๕๖๖

ว

๒๕๖๖

ในการยกเลิกบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบต่อการดำเนินงานหรือผลของการดำเนินงาน ภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ทำขึ้นสองฉบับมีข้อความตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจข้อความ ในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้โดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยานและยึดถือไว้ ฝ่ายละฉบับ

เพื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ลงนาม .....

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

ตำแหน่ง เลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ลงนาม .....

(นายฉัตรชัย ศิริไล)

ตำแหน่ง ผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ลงนาม .....พยาน

(นายสุรชัย ยุทธชนะ)

ตำแหน่ง รองเลขาธิการ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ลงนาม .....พยาน

(นายณรงค์ ชันติวิริยะกุล)

ตำแหน่ง รองผู้จัดการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร